

SIGNALER

Medlemsblad for Rolf Jacobsens Venner | 1•2024

JO EGGEN

Rolf Jacobsen:
usedvanlig, vanlig

Side 6

JAN ERIK VOLD

Han stod hele løpet ut

Side 12

**ROLF
JACOBSENS
VENNER**

ROLF JACOBSENS VENNER

Skappels gate 2
2317 Hamar

rolf-jacobsen.no

Styret:

Eva Arnseth (leder)
Hanne Lillebo (nestleder)
Jan Erik Haug (kasserer)
Tore Stenersen (sekretær)
Anne Lillevold Jacobsen (styremedlem)
Cecilie Werner Erichsen (varamedlem)
Gunnar Brox Haugen (varamedlem)

SIGNALER

Redaktør:

Hanne Lillebo

Design: Ann Avranden
Trykk: Printex
Opplag: 300

Redaksjonen takker de som har bidratt til dette nummeret av *Signal*.

Stoff til neste nummer må være sendt redaksjonen innen 1. oktober:
post@rolf-jacobsen.no

Logoen til Rolf Jacobsens Venner er basert på Tom Gundersens tresnitt fra 1994.

INNHold

- 3** Lederen har ordet
- 4** Mitt Rolf Jacobsen-dikt:
Vigdis Stensby velger «Tømmer»
- 6** Jo Eggen: Rolf Jacobsen:
usedvanlig, vanlig
- 10** Hanne Lillebo:
Rolf Jacobsens Hamar – en utstilling
- 12** Jan Erik Vold:
Han stod hele løpet ut
- 16** Gunnar Brox Haugen:
Et skolebesøk, et slips og et takkekort
- 18** Elin Tinholt:
Fire festdager for poesien
- 21** Notiser

Følg Rolf Jacobsens Venner på **facebook!**

LEDEREN HAR ORDET

Årets første utgave av *Signal* er her og bærer bud om sommer.

Fortsatt venter vi på et endelig vedtak om realisering av Rolf Jacobsen-senteret. Nå er imidlertid rapporten om hva som må gjøres for å sette bygningen i stand til å huse senteret, levert som grunnlag for Hamar kommunes handlings- og økonomiplan for 1925–28. Rammene vedtas nå i juni med endelig vedtak i desember. I april 2022 vedtok Hamars politikere å bruke 7 millioner til et Rolf Jacobsen-senter. Av disse brukes 5 millioner i år til bygningsmessige tiltak som uansett er nødvendig.

Det er krevende for alle oss som ønsker et Rolf Jacobsen-senter, at arbeidet drar sånn ut i tid. I år er det 30 år siden Rolf Jacobsen døde. Samtidig er det 30 år siden Hamar kommune oppnevnte et utvalg som skulle utrede muligheten for å etablere en «Rolf Jacobsens minnesamling». På bakgrunn av utredningen vedtok formannskapet året etter at «Skappels gate 2 reserveres til en slik minnesamling, som på litt sikt kan bygges ut til et kultursenter i videre forstand». La oss håpe vi nå har ventet lenge nok.

Heldigvis skjer det mye annet positivt for oss i venneforeningen.

For det første ble samtlige styremedlemmer som var på valg, gjenvalgt på årsmøtet. Det er betryggende da erfaring og kunnskap om arbeidet som er gjort i venneforeningens regi, er gull verdt i prosessen som pågår med Rolf Jacobsen-senteret. Gunvor Sjølie gikk ut av valgkomiteen etter mange år. Vi takker henne hjerteligst for innsatsen.

Markeringen av Rolf Jacobsens fødselsdag 8. mars har blitt en fin tradisjon. Vi stopper opp og minnes han og hans forfatterskap med diktlesning og et lite kåseri. I år leste Anders Kippersund dikt og Hamars nye ordfører, Vigdis Stensby, reflekterte over at

Rolf Jacobsen og bestefaren hennes levde på samme tid, men med svært ulike liv. Denne korte stunda ved Jacobsen-bysten ble også i år et godt minne å ta med seg.

Nordisk poesifestival ble et strålende arrangement på alle vis. En stor takk til festivalstyret ved Cecilie Werner Erichsen, alle frivillige og ikke minst daglig leder Elin Tinholt.

Flere fra RVJ-styret har gjennomført den årlige dugnaden på Fløterholmen. Stedet er for øvrig et fint stopp på gå- eller sykkelturen over Stangebrua.

Som medlem av referansegruppa til Anno museums forfattersatsing og pilotprosjekt, fikk jeg nylig nyhetsbrev om arbeidet i vårhalvåret, inkludert arbeidet med Rolf Jacobsen-piloten:

Hanne Lillebo og Ole Karlsen ferdigstiller i disse dager artikkelsamlingen «*Lydløsheten inne i alt som hender*». *Nye lesninger i Rolf Jacobsens forfatterskap*. Bidragene er skrevet av foredragsholderne på fjorårets Jacobsen-konferanse. Ei ny bok om Rolf Jacobsen er en begivenhet.

Utstillingen *Rolf Jacobsens Hamar* ble åpnet 1. juni i galleriet i Hamar bibliotek, og vil stå fram til 17. august. Jeg anbefaler alle å besøke den. Det er også arrangert en byvandring. Hanne Lillebo gjør en glimrende jobb innenfor de rammer pilotprosjektet har i og med at Skappels gate 2 ennå ikke er tilgjengelig.

Venneforeningen inviterer også i år til sommerfest på utescena på Domkirkeodden. Vi har invitert Bjørn Hatterud til å kåsere. Allsang hører med, tradisjonen tro.

Vi ser fram til sommerfesten 24. august og håper å se dere der. I mellomtida ønsker jeg dere alle en solfylt, varm sommer.

EVA ARNSETH

Utfordringen om å velge et dikt av Rolf Jacobsen, gikk denne gang til Hamars ordfører, Vigdis Stensby. Flere diktvalg kan leses på venneforeningens nettsider: rolf-jacobsen.no

Vigdis Stensby velger «Tømmer»

Rolf Jacobsen og min egen bestefar ble begge født i 1907. To karer som har levd mer ulike liv, skal en vel lete lenge etter. Der Jacobsen diktet om tømmer, bønder, skoger og natur, var det det eneste livet bestefaren min kjente i praksis. Han var småbruker, jobbet i skogen og felte tømmer, og kjente på lufta av kvaedråper som Jacobsen beskriver i diktet «Tømmer».

Der Jacobsen brukte pennen som verktøy, svettet bestefar i åker, eng og skog, med hakke, spett og buesag. Der Jacobsen eide ordene og hadde dem i sin makt, var bestefar en arbeidskar som sjelden kastet om seg med ordrike beskrivelser om livet han levde. Han levde sparsommelig og i takt med naturen. Han kjørte ikke bil, men brukte sykkel eller buss, og reiste knapt ut av det vi i dag kaller Hamar-regionen, i løpet av sitt 91 år lange liv. Han slo godt med ljåen, og tok seg en dram, og da kunne historiene fra virkeligheten livaktig ta form. Han gikk ikke mer på skole enn han måtte, mens Jacobsen hadde artium og prøvde seg på universitetet. Jeg liker å tenke på at de kanskje møttes på Oplandske Gjestgiveri og kom i prat over en øl.

Kanskje kunne de ha inspirert hverandre med ulik tilnærming til temaet naturen.

Rolf Jacobsen har blitt omtalt som vår fremste miljøryker på 1970-tallet der han tok den økende miljøbevisstheten i befolkningen på pulsen. Vi kan bare minne oss selv om den store Mjøsaksjonen som foregikk da. Jacobsen skrev dikt om gravemaskiner og teknologiframskritt, og stilte spørsmål ved hvor gunnlig det var. Og måten han diktet på, får meg til

å minnes min egen bestefar, og jeg tenker på livet og måten som den generasjonen skogsarbeidere levde på. Nøysomt. Jacobsen hadde knapt opplevd slitet i skogen selv (han skal ha vært kokk under straffarbeid i skogen etter krigen, siden han hadde bedre håndlag med kjøkkenredskap enn tømmeraks og øks) – men han klarte å mane fram øyeblikk og virkelighet gjennom ord.

Vi har alle et ansvar for å passe på at vi når klima- og miljømål, både lokalt, nasjonalt og globalt. Da må vi både lytte og iverksette nødvendige tiltak på en klok måte. Jacobsen målbar dette på en helt annen måte enn klimarapporter kan klare, og med få ord skapte han bilder og analyser til ettertanke. På den måten er diktningen hans levende og fortsatt høyst aktuell.

Framover må vi også i mye større grad være gjerrige på å ta i bruk nye arealer og heller utnytte de vi allerede har tatt i bruk, mye bedre. Det betyr å bygge høyere og tettere, og fortette helst på «gråe arealer» for å hindre at gravemaskinene tar mer enn nødvendig. Kanskje skulle vi også lyttet enda mer til naturen selv, for den gir signaler og evner til en viss grad å rydde opp om vi ikke forstyrrer for mye.

Store deler av verden transformeres hver dag, og uberørt natur blir regulert til ulike samfunnsformål. For vi står overfor dilemma etter dilemma: Vi trenger arealer til næringsutvikling, veier, baner og boliger, og vi trenger mer kraft for at industrien skal kunne produsere. Men, mest av alt trenger vi naturen for å overleve.

TØMMER

Det er godt det finnes tømmer enda i verden
og velteplasser nok
enda.

For det er en stor fred i tømmeret
og et stort lys i det
som kan skinne langt inn i kveldene
om sommeren.

Det er god trøst i bråterøk
og i god kva som trenger ut i store perler
dypt inni skogene.
Lukten av tømmer minner om søt valmue og korn.

Det er godt det lyser av tømmer nok på moene enda
ved Ångermanelven og Deep Creek, Columbia,
som en søle etter solstrålene
rundt om i verden,
en sovende styrke på jorden, en hemmelig kraft
som skal vare i slektsledd, nesten som jern.

Det har brødetts farve og kvinnekroppens
og den skinnende viljen i sig som kanskje kommer av
stor kjærlighet.

For tømmeret er en del av den store våren i verden.
Det kommer fra kilder som ødeleggeren enda ikke har nådd.
— — —

Det er de store elvene som tar sig av det.
Er det en elskov mellom treets kraft og vannets?
De fører det sakte rundt store nes i en stille rytme som minner om dans.
— — —

Det er disse ting stjernehimmelen er satt over:
De dødes ensomhet, ungdommens mot og tømmer
som føres langsomt avsted på store elver.

(Hemmelig liv, 1954)

Rolf Jacobsen: usedvanlig, vanlig

Det er en tendens til å si om dikteren Rolf Jacobsen at han utvikler seg i løpet av forfatterkapet, modnes, blir livsklok, finner en balanse i 60-årsalderen omtrent. Eldrid Lundens bidrag til *Stier med lavmælt lys* ser ut til å mene noe slikt: Med boka *Headlines* fra 1969 blir Jacobsen endelig en dikter som veit hva han gjør, i en alder av 62 år. Jan Erik Vold kan se ut til å mene noe tilsvarende, at Jacobsen etter hvert fant fram til en formel å leve og dikte etter: fortvilelse pluss sakt-modighet. Syntes Profil-generasjonen, som Lundén og Vold er framstående representanter for, at dikteren Jacobsen først blir skikkelig bra når han begynner å skrive dikt som ligner deres, korte, med færre metaforer? Stein Arnold Hevrøy har pekt på noe lignende når det gjelder Profils forhold til Olav H. Hauges dikt.

Er det så sikkert at en stor dikter utvikler seg kvalitetsmessig, blir bedre etter som åra går? Min egen og andres personlige erfaring som Jacobsen-lesere kan tyde på noe annet. De dikta som har satt seg fast i meg fra langt tilbake, dikt jeg husker eller feilhusker deler av, dikt som stadig dukker opp i tankene med en slags fotografisk skarphet, er for det meste dikt fra Jacobsens aller første bøker fra 1930-tallet, *Jord og jern* og *Vrimmel*. Byens hemmelige, underjordiske kabler og kloakker med tordnende slam og stank er der i minnet for alltid. Før han er tretti skriver Jacobsen med begrensa livserfaring dikt som ingen andre i Norge skriver på den tida og knapt nok i tiåra som kommer.

Den tidlige fasen avsluttes med det

fenomenale «Myrstrå vipper», siste dikt i *Vrimmel*. En kjenning fant det på telefonen og siterte jernbjelken som blir et rødt spor i sanda om tusen år. Jacobsens dikt satte seg irriterende fast i meg: Hva skulle jeg med det? Men det er et dikt av internasjonalt format, på linje med et dikt av den irske nobelprisvinneren William Butler Yeats. Etter mange år inspirerte det meg, eller fant meg igjen, i et dikt jeg skreiv om ei lita russisk kirke i Nord-Sverige, og strå på tunet der.

Så gikk det mange år før tredje bok kom, *Fjerntog* i 1951, av flere grunner Ove Røsbaks storverk av en biografi peker på. Jacobsen skal liksom ikke ha vært helt i havn med den, ifølge flere eksperter. Men fra første dikt, «Spillemannen kommer», og videre utover kan jeg telle opp tolv svært gode dikt som ingen andre enn Jacobsen kunne ha skrevet. De andre dikta er også gode nok. Titler som «Koks», «Kobolt», «Fjerntog», «Dynamo», «Tistlenes sommer» og «Nordishav». I det siste, med et grått lys fra «ismarkenens evighet», blir bølgene som slår inn over Finnmarksysten etter hvert til slitne arbeidere, så til grå soldater i håpløs skyttergravskrig og til slutt til flyktningmødre med barn, «hamrende / med slitne hender mot stendørene, / ropende trett / søvnløst, / evindelig».

«Mitt tre» i samme bok, om den seige og beskjedne einerbusken, er det vel bare Hauge som kunne skrevet noe tilsvarende til. Som Hauge er også Jacobsen i denne comeback-boka en musikalsk dikter, en mester i regelmessig og uregelmessig rytmikk og lydlige

Jo Eggen holdt årets Rolf Jacobsen-forelesning under Nordisk poesifestival.

virkemidler i tillegg til geniale, nyskapende metaforer. I det harde, kantete dukker plutselig det mjuke opp som ei forvandling av alt.

Jacobsen skiller seg ut i det norske, som tingdikter, i likhet med Hauge, i slektskap med franskmannen Ponge og russeren Mandelstam.

Det kommer store dikt i de neste bøkene, der verden kommer mer fram igjen, «Clairobscur» fra *Hemmelig liv*, barndommens finstue av mørk mahogny med sin kolonialistiske bakgrunn av mørk svette, angst, stumfilmens lyse falskneri: «jeg kikket ut i verden gjennom en glugge / av blått regn.» I *Sommeren i gresset* kommer «Bussene lengter hjem» eller i en helt annen toneart, «Oljetanken»: «Dynamittskip med senkede øyne / iskaldt, lydløst, lukket inne i sig selv». I den forbindelsen må jeg nevne at Jacobsen ikke bare, som faren, var en lidenskapelig avisleser – jeg forestiller meg ham med en tjukk avisbunke på flere språk, fra kiosken på stasjonen – men også en svært profesjonell avismann, både på feil og riktig side. Men for

en dikter kunne også det å lære feil språk, nazistenes språk, komme til nytte – all diktning handler om språk.

Ord har et kretsløp som regn, skriver Jacobsen på 1970-tallet. Jeg synes jeg ser en sammenheng i hele Jacobsens livsverk, fra det aller første diktet, «Regn», i *Jord og jern*. Obstfelder hadde skrevet om regnet, leikende, men ikke sett det som Jacobsen, som ei kjempemessig harpe: «Himlen har stillet sin harpe på skrå mot jorden / og rører de tusen strenger med døvende vellyd, / løfter de store klemt over skog og sletter / med lekende hender.» Hos en nesten samtidig dikter som Rudolf Nilsen er verden urettferdig, men aldri fremmed som hos Jacobsen. Hos ham er den vakker, men også kald, likegyldig til oss mennesker: «striper av jern». De som skriver om poesien hans, glømmer de denne kulden litt?

Et annet dikt om regn og musikk, fra 1950-tallet, er «De store symfoniers tid» – lite omtalt? Her er symfoniene majestetiske skyer som stiger opp og forvandler seg til regn som trenger inn overalt, som populærmusikk, kulturindustri, gjennom de allestedsnærværende radioene og platespillerne. Det store blir smått, men behersker samtidig hele rommet, slik dagens amerikanske bakgrunnsmusikk gjør det. Men Jacobsen lagde sjøl slagertekster i ungdommen. Diktet stiller seg ikke bare negativt til de store symfoniens forsvinning inn i noe annet. Bildet har sin fremmedarta logikk, fra symfoniens romantiske, idealistiske 1800-tall som blåser seg opp, til populære klisjéer i smådrypp på 1900-tallet, tilgjengelig for så å si alle.

«Bussene lengter hjem» fra 1956, det skal jeg iallfall ikke skrive om, tenkte jeg. Så leste

jeg Hanne Lillebos artikkel om Rolf Jacobsens poetiske praksis. Hennes undersøkelse av poetens kladder viser at «skyggebilder» blir til det nyskapende «vannbilder», bussene har «vannbilder flømmende over rutene / av Lualalambo, N'Kangsamba og av Calabar / og flodhesthunner sovende under peppertrær». Lillebo lokaliserer to av stedsnavna til Vest-Afrika, men ikke Lualalambo. Øystein Ziener fant fram til ordet «mamma» i bussdiktets a-er og m-er.

Mor Afrika, altså. Så kikka jeg litt i den franske litteraturteoretikeren Gaston Bachelards bok om vannet og drømmene – der vannet presenteres som en feminin sfære. Bachelard skriver at språket har sitt eget vannelement i form av likvidkonsonanten l. Kanskje Jacobsen rett og slett fant opp, skapte, Lualalambo-navnet, med sin rikdom på l-er, sin moderlige am-forbindelse og sin flytende vokalglidning fra u til a? Navnet eller «navnet» viderefører og forsterker lydene a, m og l i «vannbilder flømmende». L-en og m-en kikker forresten fram allerede i tittelens «lengter hjem». Den mjuke n-lyden vi har på norsk i ordet «vann», er også gjennomgående i diktet og bidrar lydlig og betydningsmessig til å gjøre det til et bilde av det våte elementet: «vann», «regn», «nedsprøytet», «slubrende». Det siste ordet er underlig semantisk sett. Men skaper det ikke bildet av et stort og langsomt dyr som glir harmonisk sammen med regnet rundt seg? Eller er regnet det store dyret? Tilbake til l-lyden, Bachelards vannlyd – den hører vi allerede i Jacobsens første regndikt i *Jord og jern*: Himlen – stillet – vellyd – løfter – klemte – sletter – lekende, bare i første strofe.

Fra Afrika-drømmen til Europa-virkeligheten: «Glassoldater» fra 1960. Et grått, hardt regn her, ubønnhørlig som soldater, «som vegger av stål, loddrett med bajonettene på, / spisse trommer og fløyter». L-er også her, men spisse, harde lyder, t, s, p, dominerer diktet. Hvorfor «glassoldater»? Er det fordi de er ubønnhørlig gjennomsiktige, det fins ikke noe mørke eller tåkeleggende vann å gjemme seg i? De er de gråkledde tyske soldatene fra tida da Jacobsen var på feil side, som et mareritt?

Er regnet her, som diktet, et ubehagelig speil for dikteren? Men diktet forbanner de lunkne, de overlevende. Ligger det en stolthet i å ha vågd å være på feil side og ha betalt for det med landssvikerstempel, tvangsarbeid og seinere dårlig betalt arbeid i en bokhandel på Hamar? Ligger det en trøst i «blod i ansiktet, søle i øynene, / druenes tårer, valmuens røde munn»? Øynene blindes av søle, så kommer nåden, tårene og munnen, og med den ordet og diktet? Slik utsikten blendes av vannbildene i «Bussene lengter hjem».

«Trafikkork» fra *Pusteøvelse*, 1975, gis en ny og skarpere, mer brutal versjon i 1977. Orda «glane» og «tryne» kommer inn, en taktfast soldat blir til en hel armé, som i forrige regndikt. Jacobsens omarbeiding er i takt med ei ny spenning i den kalde krigen. 1977-versjonen begynner slik: «Øst-vest, sier vindusviskeren. / Det er alt du får se: Øst-vest, vest-øst. // I en liten trekant rett foran trynet ditt. / Det er bare å glane rett frem.» På hver side får du se det noen vil at du skal se. Er du på sovjetisk side, får du se det Øst vil du skal se. Er du på amerikansk side, får du se det Vest vil du skal se. Diktet slutter slik: «Og husk. Fremfor alt (øst-vest, vest-øst) / ikke SKRIK. / For nå sitter du bommende fast.»

Det kan se ut til at vi nå igjen sitter bommende fast, i en ny kald krig. Men alt i diktet bygger på Jacobsens kombinasjon av presisjon og fantasi. Vindusviskere oppfører seg nettopp slik. De bedrer sikten samtidig som de er i veien for synet. Er vindusviskeren vår venn? Er verden vår venn? Er det ikke slik vi tenker vanligvis? Leste Jacobsen seg mer realistisk inn i verden enn vi vanligvis gjør? I et intervju ga han uttrykk for at tvilen var viktig for ham. Kan politikerne våre tillate seg en tvil på om vår side automatisk er den gode? En tvil på om flere våpen til Ukraina er løsningen? En tvil på om vår store allierte vil palestinerne vel?

Dikteren Rolf Jacobsen forvandler verden rundt oss, gjerne det mest dagligdagse i den, som vindusviskeren. Han gir oss muligheten til å se aktivt, ikke bare se omgivelsene våre med et betryggende vaneblikk som gir oss

illusjonen om at verden er til for oss. Gjennom bilder, metaforer, forvandler han så å si tinga tilbake til seg sjøl eller til en slags fremmed tilstand i forhold til oss. Tinga har bare delvis den meninga vi gir dem, den blir halvveis nøytralisert av de dristige bildene Jacobsen gir dem. Men han er heller ikke likegyldig for menneskenes forsøk på å være hjemme i verden. «Halvveis» er mottoet for den siste boka, *Nattåpent*.

Ved å gi noen glimt av Jacobsens dikt om regnet gjennom hele forfatterskapet mener jeg å vise at han ikke er en dikter som omsider ser lyset i 60-årsalderen, men at han er en stor og enestående dikter som fant prosjektet sitt fra dag én.

Barndomsstedet, barndomsparadiset for Rolf Jacobsen er elvebredden i Solør, bredden av Glomma. Nevnte Bachelard mener at kombinasjonen av jord og vann er den grunnleggende materien for å skape noe. Småguttun Rolf bygger jernbane av elveleira. Han begynner å forme verden, et viktig poeng Ove Røsbak løfter fram i biografien sin. På tross av konflikt i barndomshjemmet, fattigdom i ungdommen, feil side under krigen fins det også en trygghet i Jacobsens dikt. Fra kontakten med vannet og jorda i barndommens Solør? En levende tyngde som kommer derfra?

Jeg møtte Jacobsen bare én gang, på 1980-tallet. Vi skulle snakke med studenter fra Estland, i Sovjetunionens siste tid. Jeg sa til ham at dikta hans om byen og maskinene hadde betydd mye for meg som dikter. Jeg husker ikke hva han svarte, om han i det hele tatt sa noe, eller om han bare nikka bekræftende. Jeg kan ikke vite om han hadde lest noen av mine få bøker. Men han var en vennlig mann.

Når jeg nå har lest mye både om ham og av ham, tenker jeg meg at han også hadde ei maske.

Det var noe han måtte ha? Ei maske er ikke nødvendigvis noe negativt. Mens Hauge var uttrykksfull og pratsom, er Jacobsen som en kontorsjef eller bankfunksjonær i en norsk småby fra noen tiår tilbake. Beskytta skaperkraft bak en nøytral fasade? Jacobsen har sjøl pekt på sin sjenanse.

Men det har også slått meg at Rolf Jacobsen var en typisk mann fra si tid. Når en hamarsing spurte hvorfor han var blitt med i det rare katolske, svarer han at ordet «katolikk» betyr vanlig. Den tidlige interessen hans for teknologi var vanlig i hans tid. Han var glad i landet sitt og reiste gjennom store deler av det på sykkel i ungdommen, som mange andre, mi ega mor for eksempel. Vitebegjær og nysgjerrighet, økt bevegelsesfrihet, preger Jacobsen, men også mange andre født på begynnelsen av 1900-tallet. Med etterkrigstidas økende levestandard reiser Rolf og Petra Jacobsen på mange turer til utlandet, det gjorde også foreldrene mine. Jacobsens reisedikt kunne være et eget tema. Og ikke minst er han en storbruker av de nye massemediene: aviser, radio, film, fjernsyn, som andre, men mer enn andre. Han var svært godt orientert om det som skjedde i verden – miljøsituasjonen, Vietnamkrigen, han skriver om oljealderen for den kommer.

Er han en slags dikterpersonlighet vi ikke har lenger? Rolf Jacobsen var en vidunderlig vanlig mann.

(Jo Eggen holdt Rolf Jacobsen-forelesningen 2024 under åpningen av Nordisk poesifestival | Rolf Jacobsen-dagene i Hamar Teater 29. februar.)

JO EGGEN er en anerkjent lyriker og gjendikter. Han debuterte i 1980 med diktsamlingen *Ting og tings skygger* som han fikk Tarjei Vesaas' debutantpris for. Siden har han gitt ut ti diktsamlinger og tre gjendiktninger. Hans seneste utgivelser er *Stavkirkedikt* (2010), *Øydikt* (2013), *Ruindikt* (2017), *Dikt om Sverige* (2020) og *Islandske dikt* (2023), alle har de reisen som utgangspunkt. Eggen har mottatt flere priser for forfatterskapet sitt, nylig ble han tildelt Triztan Vindtorn poesipris. I 2011 var han festivalpoet under Nordisk poesifestival på Hamar.

Han stod hele løpet ut

Det store med Rolf Jacobsen var at han stod hele løpet ut, fra ungdom til alderdom, og viste oss hva et menneskeliv kan være. Dette er ikke noen selvsagt ting i et land der de største poetene dør tidlig: Wergeland, Obstfelder, Olaf Bull – eller går over til taushet: Claes Gill, Kjell Heggelund – skifter sjanger: Georg Johannesen – får en alderdom i forbitrelse: Øverland – eller i olympisk avsondrethet: Kristofer Uppdal.

Det puerile som preger hele den norske nasjonen – begeistring, håpefullhet, korttenkthet – har også kommet til å prege den norske poesien, om det ikke hadde vært for de bidrag de senere tiår som er levert av Tarjei Vesaas, Ernst Orvil, Rolf Jacobsen, Olav H. Hauge, Gunvor Hofmo – for å nevne de mest markante. En ubalanse er i ferd med å oppheves, en sammenkobling er i ferd med å skje til de dypeste røtter i den norske væremåte, slik den kan avleses både i Håvamål-diktene og i Petter Dass' livsverk. Kunne man håpe på at den evigunge *romantiske* dominans i norsk lyrikk er i ferd med å bli innhentet av en mer gråhåret *klassisisme*? Så var meget vunnet, mener noen.

For Rolf Jacobsen ble sirkelen sluttet med hans tolvte og siste diktsamling *Natt-åpent*, som kom i 1985, 52 år etter debuten *Jord og jern*. Et vitne fra hele det tyvende århundre ble han, der brytningen mellom land og by, natur og kultur, markens grøde og industriproduksjon er det skisma som gir *den moderne erfaring* – og avføder en ny type poesi, i spennet mellom «jord og jern». Barnefødt i hovedstaden, bosatt fra seksårsalderen i provinsen møtte Rolf Jacobsen det doble liv allerede i sitt geografiske utgangspunkt: koks i Teatergaten, Kristiania – og

de store furumoers sus fra Flisa til Sibir. En blåøyd poesi ble for denne mann en umulighet.

Så skrev han da om sitt århundres stress og jag og fortvilelse, de vakre jernbanebroer og storbyparkens melankoli, fotografiapparatets nysgjerrighet, elevatorens slamring gjennom etasjene – og Pitcairn den øde klippe i havet, der bølgen «sprøyter sin skjønnhet ut i den blinde / natten tusen sjømil av land», bølgen som ingen kan se «løfte de lenkede hender / og slynge forbannelsens rop / mot en avgrunn av stjerner».

Modernist som han er gir Rolf Jacobsen det moderne menneskes situasjon ikke i romantisk begeistring men i klassisistisk besinnelse (kunne man formulere det) – det fins et så stort *rom* rundt Jacobsens diktning. For ham er stjernene like selvfølgelige som de små ord på baksiden av gresset.

Sosialist av legning, arbeiderpartimann i politisk praksis, presseman av yrke, økolog og naturverner i sitt hjerte, ydmyk og smålåten, humorist og androgyn, lykkelig gift og tobarnspappa – den annen verdenskrig ble den store prøvestein og lidelseshistorie for Rolf Jacobsen, som i sitt forsett på å unngå at Kongsvinger Arbeiderblad ble nedlagt av tyskerne, kom til å innlate seg på politiske kompromisser som ble bestemmende for hans livsløp. På det strengeste straffet av det norske rettssamfunn, utstøtt av Den norske Forfatterforening, seksten år taus som poet fra 1935 fram til 1951 – Rolf Jacobsen tar sin skjebne som en stolt mann, og siterer en stor kollega: «mit Hus og Grund, / min Hest og Hund / skal sælges nu i denne Stund. / Men jeg har Noget i min Barm, / Juristen ei skal naa.»

Jan Erik Vold ved Rolf Jacobsens grav på Hamar kirkegård.

Det fins ikke fnugg av macho-holdning eller fascistoide argumenter hos Rolf Jacobsen, slik de lett kan spores hos en Knut Hamsun eller en Ezra Pound. Ikke desto mindre har hele den grunnleggende vurdering av forfatterskapet latt vente på seg, fordi noe mørklagt, gåtefullt, ubehagelig har hvilt i husets kjelleretasje – og man har nølt med å åpne disse dørene. I de senere årene er likevel lys sluppet inn, fremfor alt i Guri Hjeltnes: *Avisoppgjøret etter 1945* (Aschehoug 1990), som inneholder et intervju med Rolf Jacobsen. I Gyldendals julebok 1993, viet og kalt *Rolf Jacobsen*, har Ove Røsbak en lengre samtale som også handler om glemsel.

Den første bok som tar opp Rolf Jacobsens forfatterskap i sin helhet er *Frøekorn av ild* (Cappelen 1993), en artikkelsamling basert på innlegg fra et Rolf Jacobsen-seminar avholdt på Flisa mars 1992. Dette seminaret var en stor og viktig rettferdiggjørelse i Rolf Jacobsens liv: Åsnes kommunes store sønn ble hyllet, han som i så mange år hadde vært en utstøtt. Valg av tomt til kommunens

nye rådhus hadde han vært med på å peke ut før krigen – til 25-årsjubileet ble han ikke invitert. Nå kom lærde fra inn- og utland for å tolke den store poet, han som klarere enn mange har skildret dette «Annerledeslandet».

Rolf Jacobsen skrev knapt et kjærlighetsdikt i sine elleve første samlinger. Det var som om han skulle ha sagt: Kjærligheten? Med den har jeg ingen problem. Så der blir det ingen dikt. Først da hans livsledsagerske Petra var borte, i den tolvte boken, kom diktene om kjærlighet – den kjærlighet som *hadde* vært. Fravær, savn, sorg – alt som *ikke* var sagt i Rolf Jacobsens dikt om det daglige nærvær av den annens kropp, kom nå til uttrykk. Den store trygghet som bar hans hverdag oppe – nå fikk den sine salmer. Det store publikum, som muligens hadde en forestilling om at en modernistisk poet er en uleselig poet, fikk plutselig en forståelsesramme der man kunne ta til seg disse dikt, skrevet av en enkemann. For første gang i sin karriere opplevde Rolf Jacobsen en formidabel salgssuksess med tilsammen – var det seks opplag?

Og slik slo han sløyfen om sitt dikterliv og sin dikterskrift. Han, som hadde skrevet så mye om de nære ting: grus og gress – og fjerne ting: Pleiadene og galaksene – nå skrev han om kona si:

Men det var her
og det var kveld og måne,
bekkesildr
sånn som nå. Ta hånden min,
legg armen der.
Så går vi da
sammen i sommernatten, tause
mot det som
ikke er.

En stor europeisk poet er gått bort, modernismens ubestridte nestor ikke bare i Norge, men i hele det skandinaviske språkområde. Tyskeren Hans Magnus Enzensberger, amerikaneren Robert Bly, dansken Poul Borum har i flere tiår slåss for Rolf Jacobsens storslagne poesi. På sine senere år opplevde Rolf Jacobsen den lykke at også hans landsmenn – flere og flere av dem – var blitt klar over hvilken fabelaktig poet det var som bodde i et oker trehus med

utsikt over Mjøsa, like ved jernbanelinjen, Skappels gate 2, 2300 Hamar, Norge, Verden. Han døde i samme by og på samme dag som Johann Olav Koss ble kåret til olympisk skøytekonge.

(*Kánon / kannon / kanón. En kronike om litterær kvalitet.* 2016

Første gang trykt i Klassekampen 25.2.1994 med tittelen «Rolf Jacobsen»)

JAN ERIK VOLD er poet, essayist, oversetter, redaktør, m.m. kjent for både eget forfatterskap og som formidler av andre forfattere, norske som utenlandske. Siden debuten med diktboken *Mellom spill og spill i 1965* har han stått bak en lang rekke utgivelser. Nyeste diktsamling er *Store hvite bok å se* (2011); en av hans nyeste utgivelser er essaysamlingen *Tolv diktere i blått. Fra Petter Dass til i dag* (2019) der han skriver om blant andre Rolf Jacobsen.

Skriftserien *Nordisk samtidspoesi*

Skriftserien er et samarbeid mellom Nordisk poesifestival og Høgskolen i Innlandet. I årene 2012–19 ble bøkene utgitt av Oplandske Bokforlag, f.o.m. 2020 utgis bokserien av Novus forlag. Per i dag består serien av elleve bøker, alle er fortsatt tilgjengelig og kan bestilles via festivalen: post@nordiskpoesifestival.no

Pris for tidligere utgivelser: kr 200 per bok inkl. porto

Pris for årets utgivelse: kr 320 inkl. porto

Bøkene er også tilgjengelig (Open Access) via Novus forlags nettsider: omp.novus.no

- Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi. Særlig Jo Eggens forfatterskap.* 2012
- Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi. Særlig forholdet mellom musikk og lyrikk.* 2013
- Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi. Særlig Øyvind Rimbereids forfatterskap.* 2014
- Anne Skaret (red.): *Nordisk samtidspoesi. Barnelyrikk: en antologi.* 2015
- Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi. Cecilie Løveids forfatterskap.* 2016
- Hans Kristian Rustad (red.): *Nordisk samtidspoesi. Tua Forsstrøms forfatterskap.* 2017
- Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi. Øyvind Bergs forfatterskap.* 2018
- Silje Harr Svare (red.): *Nordisk samtidspoesi. Göran Sonnevis forfatterskap.* 2019
- Ole Karlsen og Hans Kristian Rustad (red.): *Nordisk samtidspoesi. Hanne Branness' forfatterskap.* 2020
- Ole Karlsen (red.): *Nordisk samtidspoesi. Henrik Nordbrandts forfatterskap.* 2021
- Ole Karlsen, Ranveig Kvinnsland og Hans Kristian S. Rustad (red.): *Nordisk samtidspoesi. Tone Hødnebos forfatterskap.* 2024

24. august kl. 14.00
Domkirkeoddens utescene

SOMMER- FEST

med Bjørn Hatterud

Forfatter Bjørn Hatterud kåserer, og musikerne Olaf Røsset og Svein Erik Haug leder oss i allsangen.

Fri entré – hatten går (Vipps)
Arr.: Rolf Jacobsens Venner

Et skolebesøk, et slips og et takkekort

Under oppryddingen etter min gamle mors død nå i vinter fant jeg denne hyggelige hilsenen fra Rolf Jacobsen. Jeg husker hun fortalte meg at hun ikke hadde noe honorar å tilby Rolf Jacobsen da han sa ja til et skolebesøk på Ajer ungdomsskole, men vevde et slips til ham noen år senere som takk for innsatsen. Det fikk han sammen med gratulasjoner på 75-årsdagen. Besøket i Mutterns klasse ble det første besøket Rolf Jacobsen gjorde i en Hamar-skole. En av elevene hennes den gangen var Ole Marius Melhuus, som senere ble musiker. Han husker godt skoletimen med dikterbesøk, og sendte meg noen linjer om det han kalte et spesielt minne fra skoletida:

I 8. klasse på Ajer ungdomsskole, skoleåret 1970–71, hadde vår klasse den entusiastiske og dyktige Sigrud Brox Haugen i norsk. Hun hadde nok ganske høye ambisjoner og presenterte for oss 14-åringene noen avanserte litteraturfaglige begreper: bruk av symboler og analogier og metaforer, besjeling, litotes, det onde/gode, osv., og andre nokså «voksne» og fremmedartede måter å forholde seg til skjønnlitteratur på. Blant annet gikk hun inn på Sigurd Hoel og Tarjei Vesaas og disse toneangivende forfatternes bruk av slike litterære virkemidler. Ganske uvant og kraftig kost, og relativt tungtfordøydlig må det kunne gå an å si, i hvert fall for denne 14-åringen.

Et prosjekt hun lanserte, var å invitere Rolf Jacobsen til å komme og lese dikt i timen vår. Jeg hadde ikke hørt om den mannen før. Hun forberedte oss ved å gi en antydende beskrivelse av ham: litt sky, lavmælt, forsiktig. Jeg mener hun også

sa at han var regnet som en av de ledende lyrikerne i Norge, og at hans debut *Jord og jern* i 1933 vekket oppsikt med modernistisk formspråk uten rim og rytme. Han var visst tidlig ute med slikt i Norge, en pionér.

I hvert fall kom han og leste. Jeg husker ganske godt både synet og lyden av ham. Han så ned i boka han leste fra, så nesten ikke opp, hadde tjukke briller et stykke ned på nesen, var lavmælt, ga inntrykk av å være litt beskjedent, hadde en karakteristisk diksjon, en måte å si «tømmer» på som jeg ikke hadde hørt før.

Han leste «Landskap med gravemaskiner», «Bussene lengter hjem», og noe om tømmerstokker som jeg ikke lenger husker tittelen på. Kanskje flere også. Jeg likte godt bildene: gravemaskiner som dyr med grådige kjefter på lange halser, og bussene som flodhester som står sammen og søker ly for det lunkne regnet.

Fru Haugen var ytterst respektfull overfor dikteren og satt i vinduskarmen og stilte spørsmål som fikk ham til å trekke litt brydd på smilebåndet noen ganger.

Intet ble nevnt om politikk og historie.

Da han noen år senere, av grunner jeg i dag ikke husker, begynte å bli gjenstand for sterkt økende medieoppmerksomhet, var det slående for meg, i lys av denne erindringen fra 8. klasse i 1971, hvor annerledes han snakket og leste: på en mye djervere og frimodigere måte, med høy stemme, bortimot deklamatorisk og melodramatisk, slik jeg husker det nå.

Så vidt jeg har forstått, er det ganske mange av oss som var til stede i den norske timen som har denne hendelsen som et minne for livet.

HAMAR I SENESTE LAGE
-APRIL 1977

KJÆRE SIGRID HAUGEN

TAKK FOR HILSEN OG OVERRASKENDE

GAVE TIL MIN ALDER DAG $\frac{5}{2}$. -

DET VAR DA ET ALDELLES NYDELIG

SLIPS, SOM DESSÛTEN KLEDE MIG

GOOT, I FOLGE MIN KONE. JEG HUSKER

GOOT DEN OPPLESNINGSTIMEN PÅ AJER

SKOLEN, DET VAR EN FIN KLASSE.

MANGE HILSER FRA DERES

PS: NÅR JEG ER SÅ SENT UTE, SKYLTES DET
AT VIRAK+VIRUS BLE FOR MYE PÅ EN GANG - (INFLUENSA)
FOREN Gammel Mann

GUNNAR BROX HAUGEN var styreleder i Rolf Jacobsens Venner i en årrekke, og er i dag et aktivt vara-medlem i venneforeningens styre.

Fire festdager for poesien

Du verden for noen festdager poesifestivalen 2024 ble! Det synger fortsatt i meg når jeg tenker på disse dagene i februar og mars. Over 40 poeter, musikere og litteraturvitere fra hele Norden medvirket på til sammen 35 ulike arrangementer. Publikumsoppslutningen var bra, ja tidvis overveldende.

M. Seppola Simonsen var blant poetene som leste på Nordisk poesifest lørdag kveld.

Torsdag 29. februar ble festivalen offisielt åpnet av Brynjulf Jung Tjønn, leder i Den norske Forfatterforening. Han kom med en klar oppfordring til bevilgende myndigheter om å øke støtten til denne viktige, men utsatte, poesifestivalen. Jo Eggen holdt årets Rolf Jacobsen-forelesning. Deretter fulgte opplesninger ved festivalpoet Inger Elisabeth Hansen, Haile Bizen, Nora Aschim, Pär Thörn (SE), Sabitha Söderholm (DK)

og Ásta Fanney Sigurðardóttir (IS). Audun Kleive, en trollmann på perkusjon, stod for kveldens musikalske innslag.

Inger Elisabeth Hansen – årets festivalpoet

Årets festivalpoet var Inger Elisabeth Hansen. Etter diktdebuten i 1979 med *Det er nå det er like før* har hun skrevet ni diktbøker alene eller sammen med andre. Hun har også gjendiktet en rekke viktige poeter, særlig fra spansk. I løpet av festivalen ble det flere anledninger til å bli kjent med Hansens forfatterskap. I tillegg til å lese på åpningsforestillingen medvirket hun på litterær lunsj sammen med Torgeir Schjerven fredag 1. mars på klubbescena i kulturhuset. Endre Ruset ledet den inspirerte og lekne samtalen mellom de to som har vært ektefeller og dikterkollegaer i fire tiår. Publikum visste å kjenne sin besøkelsestid. Ingen stol var ledig i lokalet denne fredags formiddagen. Det var også gledelig mange som fant veien til Salongen i Hamar Teater festivallørdagen for å høre festivalpoeten i samtale med Cathrine Strøm. 29. februar–1. mars ble det arrangert seminar om Inger Elisabeth Hansens forfatterskap. Seminaret som ble arrangert i samarbeid med høgsolen, hadde vidåpen dør for alle og var gratis.

Boklansering

Hos Gravdahl Bokhandel var det fredag ettermiddag lansering av den ellefte

utgivelsen i serien *Nordisk samtidspoesi*. Tone Hødnebo var festivalpoet i 2022, og nå kom endelig boken i etterkant av seminaret som ble holdt det året. Redaktører for utgivelsen var Ranveig Kvinnsland, Ole Karlsen og Hans Kristian Rustad. Hans Kristian Rustad ledet samtalen med Tone Hødnebo. Også den tolvte utgivelsen i skriftserien om islandske Gyrðir Eliassons forfatterskap (festivalpoet i 2023) ble presentert. Boken ble dessverre ikke ferdig i tide til festivalen. Ole Karlsen samtalte med Eliasson om utgivelsen som snart vil foreligge, og også om de to nyeste diktsamlingene til den islandske poeten.

Ruset og musikk ved DJ og poet Pär Thörn (SE).

Hva er poesi? I år var det den norske poeten Jørn H. Sværen, svenske Pär Thörn og islandske Ásta Fanney Sigurðardóttir som lørdag morgen prøvde å finne svaret på festivalens tilbakevendende spørsmål. Litt senere denne lørdagen spilte Jørn H. Sværen musikk som har betydd noe spesielt for ham, i platesjappa Vinyl & Kaffe, mens den fantastiske scenekunstneren Guandaline Sagliocco inviterte til barneteaterforestillingen *Bibliotek-Karens bibliotek* i Hamar kulturhus.

Det var faktisk Rolf Jacobsen som gjorde

Festivalpoet Inger Elisabeth Hansen og Torgeir Schjerven om poesiens kryssninger. Samtalen ble ledet av Endre Ruset.

Musikk og poesi og dans

Pratagraf sto for festivalens fredagskonsert. Idet Are Kalvø og Espen Beranek Holm tok plass på hver sin barkrakk på scenen flankert av musikerne Hedvig Mollestad, Helge Norbakken og Jon Balke, var det duket for en kveld med humor, samtids-satire og improvisert, rytmisk musikk. I etterkant av konserten ble det invitert til åpen mikrofon i Salongen ledet av Endre

M. Seppola Simonsen nysgjerrig på poesi. M. Seppola Simonsen har på rekordtid etablert seg som en viktig ny stemme i norsk poesi. Med en kvensk og skeiv bakgrunn åpner hen opp ukjente rom i lyrikken på en så overbevisende måte at lyrikdebuten *Hjertesog – Sydänmettä* innbrakte både Tarjei Vesaas' debutantpris og Havmann-prisen. Også diktsamlingen *Den tredje* fra 2023 har fått svært god mottagelse.

FOTO: ELIN TINHOLT

Festivalens styremedlemmer og Rolf Jacobsens Venner gjør en stor innsats under festivalen. Her representert ved Knut Nesheim, Kersti Mellesmo og Mette Skullerud.

M. Seppola Simonsen leste i forkant av Åpen mic i Salongen i Hamar Teater festivallørdagen, og var også blant poetene som leste under Nordisk poesifest senere på kvelden.

Janne-Camilla Lyster er norsk koreograf, danser og forfatter. Etter lyrikkdebuten med diktsamlingen *Øyeblikksarkiv* (2005) har hun gitt ut syv diktsamlinger. Hun har også utgitt en samling koreografiske noter, et teaterstykke, to romaner og en bok for barn. Det var fra den nylig utgitte barneboken at hun hadde opplesning på Norsk jernbanemuseum på festivalens aller første dag. Lørdag ledet Kjersti Bronken Senderud samtalen med henne, der et av temaene var forholdet mellom poesi og dans.

Siste post på festivallørdagen var Nordisk poesifest hvor lyrikerne Inger Elisabeth Hansen, Pär Thörn (SE), M. Seppola Simonsen, Jo Eggen, Ásta Fanney Sigurðardóttir (IS), Janne-Camilla Lyster, Sabitha Söderholm (DK), Torgeir Schjerven og Gyrðir Elíasson (IS) satte hverandre i stevne. Konferansier denne kvelden var Hans Kristian Rustad, og musikken var ved

Frode Haltli (akkordeon). Kvelden ble en sann poesifest, og i salen i Hamar Teater ble det etter hvert trangt om plassene. Etter lyrikkprogrammet ble publikum invitert på suppe, noe som tydeligvis var populært.

Festivalsøndag

Tone Hødnebo, festivalpoet i 2022, leste under poesigudstjenesten i Hamar domkirke. I Kunstbanken senter for samtidskunst ble det invitert til et møte med Notto R. Thelle, professor emeritus ved Det teologiske fakultetet ved Universitetet i Oslo. I 2023 utga han storverket *Veiens visdom og vandringsens poesi. Fire japanske vandrepoeter*. De japanske vandrepoetene eide ikke stort mer enn en tiggerbolle, en kappe og en vandringsstav. De levde på almisser, henga seg til naturen, årstidene og det skiftende landskapet. Og de skrev poesi, som haiku og waka, men også prosa og kinesiske dikt. Kjersti Bronken Senderud ledet samtalen med Thelle. Publikumsopplutningen var overveldende. I Kunstbankens loftsetasje ble det notert publikums-

rekord med over hundre tilhørere denne søndagen.

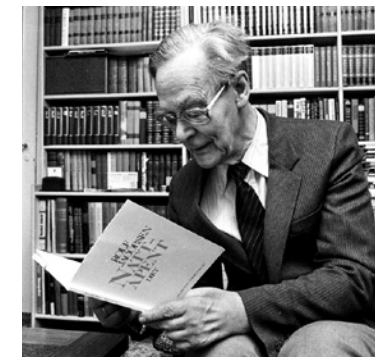
Haile Bizen er poet, redaktør, oversetter og journalist fra Asmara, Eritrea. Etter utgivelsen av boka *Behind the Doors* i 2009 måtte han flykte fra hjemlandet. Han kom til Kristiansand som fribyforfatter i 2011. I dag bor han på Lillehammer. I 2023 ga Bizen ut diktsamlingen *La oss si at jeg er*, som er arbeidet frem parallelt på tigrinja og norsk. Haile Bizen har også stått for flere gjendiktninger til tigrinja, blant annet flere dikt av Rolf Jacobsen. Det var spesielt hans gjendiktninger av Rolf Jacobsen som var tema under samtalen han hadde i Skappels gate 2 med Ranveig Kvinnsland. Styreleder i Rolf Jacobsens Venner, Eva Arnseth, startet arrangementet med å ønske velkommen til et lydhørt publikum.

Festivalens siste programpost var konserten *En hellig, alminnelig lek – sanger til dikt av André Bjerke*. André Bjerke (1918–1985) er en av våre mest folkekjære forfattere i norsk etterkrigstid. Komponist Marcus Paus hadde skrevet musikken, og på scenen var Julie Kleive (sang) og Joachim Kwetziński (piano). Konserten var lagt til Salongen i Hamar Teater og ble arrangert i samarbeid med nyMusikk Innlandet. Også denne konserten trakk mange publikummere og markerte en verdig og vakker avslutning på poesifestivalen 2024.

De siste årene har Nordisk poesifestival | Rolf Jacobsen-dagene opplevd økt publikumsopplutning. Dette er gledelig og oppløftende. Økte utgifter til honorar, reise og hotell kombinert med reduserte bevilgninger bidrar likevel til at festivalens fremtid er usikker. Årets festival gjorde et solid innhogg i egenkapitalen. På sikt vil det være vanskelig å opprettholde festivalen på dagens nivå uten økt støtte. Vi kan bare håpe at vinden snur. Det er i tider som dette vi virkelig trenger poesien.

ELIN TINHOLT er daglig leder for Nordisk poesifestival | Rolf Jacobsen-dagene.

NOTISER

Om medlemskap

Medlemskap i Rolf Jacobsens Venner koster kr 300 per år. Skoleelever og studenter betaler halv pris. Som medlem får du tilsendt medlemsbladet *Signaler* to ganger i året, og du kan bl.a. kjøpe billetter til Nordisk poesifestival | Rolf Jacobsen-dagene til redusert pris. Se nettsidene våre for mer informasjon om foreningen og medlemsfordeler.

Send e-post til post@rolf-jacobsen.no eller betal til bankkto.nr. 1800 15 43497. Husk å oppgi navn og adresse.

Vil du vite mer om Rolf Jacobsen og hans diktning?

Rolf Jacobsens Venner kan tilby kåserier, foredrag og byvandring for store og små grupper i lag, foreninger, bedrifter og skoleverk.

Ta kontakt for nærmere avtale: post@rolf-jacobsen.no eller Eva Arnseth, telefon 951 41 625.

Ny bok om Rolf Jacobsens forfatterskap

«Lydløsheten inne i alt som hender». *Nye lesninger i Rolf Jacobsens forfatterskap* har sin bakgrunn i en konferanse som fant sted i Hamar i mai 2023 og som i sin helhet var viet Jacobsens diktning. Både veletablerte Jacobsen-forskere og yngre lyrikkforskere deltok. Resultatet ble en rikholdig miks av innlegg, hvorav de fleste er bearbeidet til artikler og essays i denne boka.

Bidragstyttere: Erling Aadland, Ulf Eriksson, Kristian Lødemel Sandberg, Elin Stengrundet, Fredrik Parelus, Ole Karlsen, Ingrid Nielsen, Erik Skyum-Nielsen, Hadle Oftedal Andersen, Hanne Lillebo og Anders Torgunrud Røshol.

Bokas redaktører er Ole Karlsen og Hanne Lillebo. Utgivelsen er et samarbeid mellom Høgskolen i Innlandet og Anno museum.

Boka kan om kort tid bestilles via Novus forlag: novus.no

Boka blir også tilgjengelig (Open Access) via forlagets nettsider.

Vold og Karlsen om Jacobsen 5. september

Det er i år 30 år siden Rolf Jacobsen døde. Dette, samt utgivelsen av «Lydløsheten inne i alt som hender». *Nye lesninger i Rolf Jacobsens forfatterskap*, markeres med et arrangement i Hamar kulturhus, Multisal Pauline Hall, torsdag 5. september kl. 19. Jan Erik Vold og Ole Karlsen samtaler om Rolf Jacobsen. Samtalen ledes av Hanne Lillebo. Arrangementet er et samarbeid mellom Høgskolen i Innlandet, Anno Domkirkeodden og Hamar bibliotek.

Om Nordisk poesifestival

Etter festivalens årsmøte 22. mai består styret av Cecilie Werner Erichsen (styreleder), Ida Oleanna Hagen, Marte Monsen, Knut Nesheim og Geir F. Stavsøien. Elin Tinholt er daglig leder for festivalen, i programrådet sitter Ted M. Granlund, Ranveig Kvinnsland og Kjersti Bronken Senderud.

Byvandring

I forbindelse med utstillingen *Rolf Jacobsens Hamar* som for tiden vises i galleriet i Hamar bibliotek, ble det 13. juni arrangert en byvandring. Hanne Lillebo ledet vandringsen i Hamars bykjerne med stoppesteder som kan knyttes til Rolf Jacobsens liv og poesi. Tore Stenersen bidro med diktlæsning. Vandringsen startet ved bysten utenfor Skappels gate 2 og avsluttet ved jernbanestasjonen. Ca. 25 deltok på turen. Arrangementet var et samarbeid mellom Anno Domkirkeodden og Rolf Jacobsens Venner.

Utsikt fra leiligheten i Skappels gate 2. Mjøsa finner vi igjen i flere av Rolf Jacobsens dikt, f.eks. som «innlandshavet med det store lyset» i diktet «Tanker ved Ånestadkrysset».

En diktgave til Hamar

I år er det 175 år siden Hamar fikk bystatus i nyere tid, og dette feires med et omfattende jubileumsprogram. Det er utarbeidet jubileumslogo og laget jubileumsprodukter. Blant annet er det produsert T-skjorter med et dikt av Rolf Jacobsen trykt på ryggen. Det samme diktet har Hamar kommune også brukt tidligere, i presentasjonen av kommuneplanens arealdel og samfunnsdel (2018–2030), der Jacobsens dikt er satt sammen med et foto av Hamars berømte stupetårn.

Diktet «Størst ved Mjøsa» skrev Rolf Jacobsen til filmen *Du verden for en by. 1000 års Hamar-historie med Rolf Jacobsen som guide*. Filmmanuset ble til i et samarbeid mellom Rolf Jacobsen og Hanne M. Lystad. Video Øst stod for produksjonen av filmen,

som var ferdig i 1990. Diktet både innleder og avslutter filmen, og ble for anledningen tonesatt av Jørn Kolsrud. Da filmen ble lansert, presenterte Rolf Jacobsen diktet som «en gave til Hamar». Diktet ble første gang offentliggjort på et postkort til inntekt for Aksjon Levende By i 1989.

At Hamar har satt pris på denne diktgaven, vises ikke minst under årets byjubileum.

Størst ved Mjøsa.
Midt i landet.
Hamar speiler seg i vannet.
Saga-Norges yngste datter.
Vekst og vår og barnelatter.
Velbygd, hvit og trygg du hviler
Hamar – der hvor Norge smiler.

**ROLF
JACOBSENS
VENNER**

rolf-jacobsen.no